

Pro brambory byla horší sezóna

Celková sklizňová plocha brambor vloni činila 29 965 hektarů a byla o více než tisíc hektarů větší než v roce 2019. Jedná se o plochu včetně dopočtu domácností. Uvedl to předseda Českého bramborářského svazu (ČBS) Josef Králíček na jednání valné hromady koncem června, kde byl opět zvolen do čela této organizace na další funkční období. Podle něj pandemie a navazující protikoronavirová opatření negativně ovlivnily chod drtivé většiny subjektů. Z toho důvodu uplynulá sezóna bude patřit pro řadu pěstitelů brambor k těm horším.

Zuzana Fialová

Králíček upřesnil, že konzumní brambory se v minulém roce pěstovaly na ploše 15 215 hektarů, brambory pro výrobu škrobu na 5847 hektarech a sadba na ploše 2815 hektarů. Plocha drobných pěstitelů činila 6088 hektarů. „Došlo k nárůstu produkčních ploch na Vysočině a ve Středočeském kraji, kde stoupají téměř pravidelně a fakticky se dá říct, že brambory se stěhují do středních Čech,“ sdělil.

Předseda poukázal na to, že farmářské ceny brambor se po řadu měsíců pohybovaly pod výrobními náklady. Navíc zejména pěstitelé dodávající konzumní brambory do jídelen, škol a podobných provozů ztratili odby, náhradní řešení hledali obtížně a část produkce museli nakonec zlikvidovat. Na kompenzace ze strany státu jich podle Králíčka dosáhl jen zlomek. „Problémy měli ale pěstitelé z celé Evropy, propad odbytu výrobků z brambor a převís nabídky tlačil farmářské ceny směrem dolů,“ podotkl.

Letošní výsadba podle Králíčka se v ranobramborářské oblasti uskutečnila za poměrně dobrých podmínek a včas. Na Vysočině se však v řadě podniků kvůli deštivému počasí značně protáhla. „Sklizeň raných brambor v Polabí začala zhruba s desetidenním zpožděním a nižšími výnosy,“ řekl. Podle něj porosty konzumních brambor zpoždění již eliminovaly. Na Vysočině se ale letos nečeká nadprůměrná produkce, mimo jiné i proto, že část porostů trpěla po určité době suchem.

Předseda zdůraznil, že pro pěstitele brambor je naprosto klíčovou záležitostí podpora citlivých komodit v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS), kam jsou zařazeny i škrobářské a konzumní brambory. Svaz proto bude nadále usilovat o zachování stávající podpory škrobářských brambor a o navýše-

ni sazby pro konzumní brambory. „Byly doby, kdy Agrární komora ČR a Ministerstvo zemědělství společně prosazovaly 25 procent obálky na citlivé komodity. Pak začala procenta klesat a dnes budeme rádi, pokud by se zachoval současný stav,“ podotkl. Pěstitelé se obávají toho, že podle nejhroššího scénáře by konzumní brambory mohly zůstat bez těchto podpor. „Ztratit podporu by znamenalo definitivní konec

se podaří udržet konzumní brambory v rámci VCS. „Pokud budou zahrnuty do zeleniny i s celým svým balíkem prostředků, tak by to nemuselo bolet. Pokud o to přijdou, bude záležet na členských státech, jak se k tomu postaví. Bude potřeba najít nějaký zdroj,“ míní s tím, že pěstitelé momentálně čelí vyškrtnutí konzumních brambor z VCS. „Pokud to s VCS nedopadne, minimálně se pokusíme do budou-

mohly zapojit do konce dubna. Přihlásilo se 106 subjektů, některé nestihly termín, jiné sice požádaly o dotační titul, a zapomněly požádat o certifikaci, proto nemohou být pro letošní rok zařazeny do programu, informoval Králíček. „Diskutujeme s Ministerstvem zemědělství a se Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) o přechodu na sazbovou dotaci, která by zpracovatelům zjednodušila vykazování

svaz by měl zájem především o podporu investic. Co se týká organizace producentů, situace není úplně uzavřená, pandemie výrazným způsobem zpomalila jednání. „Máme zájem o to, aby se vytvořily dvě organizace producentů, a to na Vysočině a v Polabí,“ míní Králíček.

I v letošním roce svaz pokračuje ve spolupráci s Agrární komorou ČR na projektu Brambory – zdravá zelenina. „Jako svaz opakovaně usilujeme o zavedení marketingového fondu,“ řekl. Zatím však ve všeobecnějším pohledu nedošlo ke shodě. Poukázal rovněž na certifikaci udržitelného zemědělství. „Pokud podniky nebudou vlastnit certifikát, budou znevýhodněny na trhu,“ podotkl. Za pozitivní pak Králíček považuje to, že se podařilo vyjednat použití přípravku Reglone pro letošní rok u sadby brambor.

Orná půda mimo produkci

Prezident Agrární komory ČR informoval o přípravě SZP. Podle něj v návrhu na nové programovací období od 1. ledna se výrazně projevuje povinné vyhrazení určitého procenta orné půdy mimo produkci, s čímž měla většina členských států zásadní problém při jednání na konci května. Komise totiž navrhla, aby se až deset procent orné půdy uvedlo zcela mimo produkci v rámci plnění základní podmíněnosti. Koncem června se o tomto sporném bodu jednalo znovu. Podle Doležala pro ČR dává největší smysl možnost uvést mimo produkci sedm procent orné půdy, a to tři procenta v rámci základní podmíněnosti a čtyři procenta v rámci ekoschémat. „Je to možné plnit tak, jak to plníme dnes v rámci takzvaného ozelenění, greeningu, to znamená i plodinami vázajícími dusík i meziplodinami,“ popsal. Greening v ČR je plněn právě z 97 procent plodinami vázajícími dusík a meziplodinami. V květnu se hovořilo o tom, že

podmínku až deseti procent by bylo možné plnit pouze krajinnými prvky nebo úhorem. „V ČR máme zhruba 8000 hektarů, které splňují definici krajinného prvku, protože můžete používat pouze vnitřní krajinné prvky,“ přiblížil. V ČR by deset procent představovalo až 300 tisíc hektarů. „Intenzivně jednáme se SZIF, aby bylo možné vyhradit i vnější krajinné prvky, které jsou dnes mimo LPIS,“ podotkl Doležal. Zřejmě budou bez dotační podpory, ale budou způsobilé k plnění plochy orné půdy mimo produkci.

Výsledkem dialogu bylo podle Doležala rovněž to, že zastupování bude pro členské státy dobrovolné. Pokud by bylo zavedeno povinné zastupování, bude možné odečíst veškeré osobní náklady včetně plateb na sociální a zdravotní pojištění i daňových odvodů. Případné zastupování by se podle něj nemělo dotknout všech složek přímých plateb tak, jak to navrhovala Evropská komise v roce 2018, ale jen budoucí SAPS platby. Ta by se měla podle odhadu pohybovat na úrovni 2945 korun. S tím, že by na ekoschémata mělo směřovat 30 procent obálky přímých plateb. „Bude to zřejmě ale spíše 25 procent, členské státy v letech 2023 až 2024 by měly mít možnost dát pouze 20 procent. To znamená, že v prvních dvou letech můžeme mít trochu vyšší SAPS vrstvu a nižší ekoschémata,“ vysvětlil. Podmínkou v rámci zastupování je zavést povinnou redistributivní podporu, to znamená platbu na první hektary. „Shoda byla na tom, aby se platba na první hektary platila všem zemědělským podnikům, byl by však zaveden princip degresivity. V rámci redistributivní podpory se má hlídat i propojení podniků,“ informoval Doležal, který ve svém příspěvku na jednání valné hromady také zdůraznil, že pro české zemědělství je důležité udržet rozpočet národních dotací na stávající úrovni i v roce 2022. ■



Předseda Českého bramborářského svazu Josef Králíček (druhý zprava), emeritní předseda Miloslav Chlan (zleva), prezident Agrární komory ČR Jan Doležal a Daniel Froněk z Ministerstva zemědělství (vpravo) na valné hromadě Českého bramborářského svazu Foto Zuzana Fialová

úvah o soběstačnosti a cíle publikovaného ve strategii ministerstva do roku 2030,“ poznamenal.

Vedoucí oddělení odboru polních plodin Ministerstva zemědělství Daniel Froněk uvedl, že v rámci přípravy nové společné zemědělské politiky (SZP) probíhá i diskuse o VCS. „Česká republika měla v této oblasti větší ambici, nicméně EU není úplně nakloněna masivnímu investování do této oblasti. Realita momentálně je na úrovni 13 + dvě procenta. Ne naší vinou, ale spíše západními a severozápadními zeměmi je prosazován názor, aby konzumní brambory byly vyškrtнутy z celého balíku VCS,“ sdělil. Situace podle Froněka není dobrá a bude otázkou, jakým způsobem

nosti najít nějaké řešení,“ přislíbil Froněk. Podle prezidenta Agrární komory ČR Jana Doležala návrh dialogu, kdy spolu koncem června jednali zástupci Evropské komise, Evropského parlamentu a členských států, zachoval podporu VCS na úrovni 13 plus dvě procenta a brambory by bylo možné zahrnout pod zeleninu.

Nový dotační program

Králíček připomněl, že v závěru minulého roku byly dokončeny práce na realizaci režimu jakosti Q CZ pro konzumní brambory. Přípravy trvaly téměř tři roky. Celý proces byl letos odstartován, byl spuštěn nový dotační program s částkou 50 milionů korun. Zemědělské podniky se do něj

nákladů a rovněž SZIFu zjednodušila kontrolu,“ informoval. Podle něj systém posílí vazby mezi pěstiteli a zpracovateli. Předseda svazu poukázal také na možnost provázat režim jakosti Q CZ s integrovanou produkcí brambor, na niž se zatím nepodařilo zajistit financování. Přípravovaný projekt integrované produkce brambor byl proto pozastaven. Na druhé straně proběhla jednání s ministerstvem na přípravě podobného projektu, a to integrované produkce zeleniny, jahodníku a brambor. „Podmínky nastavené již dříve se fakticky nezměnily, jsou jen mírně upravené. Systém by měl začít fungovat od roku 2023,“ sdělil Králíček. K odvětvovým intervencím pak uvedl, že

České zemědělství pohledem žáků

(fia) – Výsledky třetího ročníku literární soutěže na zemědělská témata, kterou pořádá Česká akademie zemědělských věd (ČAZV), byly slavnostně vyhlášeny ve čtvrtek 24. června. Ve velkém sále pražského Domu zemědělské osvěty se sešli mladí autoři a autorky spolu se svými rodiči a pedagogy. Celá akce probíhala za dodržení všech epidemiologických a hygienických opatření. Informovala o tom koordinátorka marketingových akcí ČAZV Ing. Vendula Prjachová.

Úvodní slovo pronesla ředitelka ČAZV Ing. Hana Urbancová, Ph.D., která poděkovala všem zúčastněným za zájem o tvůrčí psaní, za záštitu partnerským organizacím, podporu soutěže a shrnula letošní i minulá dva ročníky soutěže. Připomněla složitou situaci spojenou s epidemií



Ocenění účastníků literární soutěže (v popředí) a její organizátoři při slavnostním vyhlášení výsledků Foto ČAZV

COVID-19, která ovlivnila nejen letošní, ale i minulý ročník soutěže.

Akce se zúčastnil i zástupce Ministerstva zemědělství z Oddělení vzdělávání a poradenství

Ing. Ondřej Brožka, který poděkoval za vzájemnou spolupráci a podporu dětí a mládeže v zájmu o zemědělství a přírodu. Svou zdravotní nepřítomnosti poslala předsedkyně Výboru pro

výchovu a vzdělávání Zastupitelstva hl. m. Prahy Ing. Mariana Čapková, MBA. Koordinátorka soutěže představila speciální číslo časopisu „České zemědělství pohledem žáků III“,

kteří obsahuje 20 neoriginálnějších literárních prací z tohoto ročníku soutěže. Celkem bylo letos do soutěže přihlášeno 47 literárních příspěvků. Všechny přijaté příspěvky byly od žáků základních škol a týkaly se tématu „Co roste u nás na poli a na zahrádce“. Soutěž neměla omezení žánru, a tak mezi publikovanými 20 příspěvky najdete pohádky, básničky nebo povídky, sdělila.

Nejdůležitější částí programu slavnostního vyhlášení bylo předání diplomů a cen. Z 20 vybraných autorů, jejichž články jsou publikované v časopise, si pro diplom osobně přišlo 11 z nich. Převzali si diplom a drobné ceny. Na závěr byli vyhlášeni autoři tří nejlepších prací. Ti si převzali kromě diplomu a cen i skleněnou medaili ČAZV a dárky od Magistrátu hlavního města Pra-

hy. A kdo tedy letošní ročník soutěže vyhrál? První místo obsadil Štěpán Hroneš, stříbrnou pozici Alex Jirgl a třetí místo Denisa Černá. „Výhercům srdečně gratulujeme. Děkujeme ale všem, kteří se do soutěže zapojili, podpořili ji a motivovali své děti a žáky k přemýšlení o přírodě kolem nás a k tvůrčímu psaní. Vážíme si práce dětí, rodičů i pedagogů. Zároveň velmi děkujeme za záštitu, které soutěži poskytl ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc., a předsedkyně Výboru pro výchovu a vzdělávání Zastupitelstva hl. m. Prahy Ing. Mariana Čapková, MBA,“ uvedli organizátoři.

Další ročník soutěže bude vyhlášen na podzim tohoto roku. Informace najdete na webových stránkách www.cazv.cz a sociálních sítích ČAZV. ■